Черноморският Потоп и Варненската цивилизация

Chapter · October 2012 DOI: 10.13140/RG.2.2.19550.48969 CITATIONS READS 1,683 0 4 authors, including: Dimitar Petkov Dimitrov Petko Stoyanov Dimitrov Institute of Oceanology **Bulgarian Academy of Sciences** 136 PUBLICATIONS 1,264 CITATIONS 129 PUBLICATIONS 368 CITATIONS SEE PROFILE SEE PROFILE Some of the authors of this publication are also working on these related projects: Ancient coastlines of the Black Sea and conditions for human presence/ДО 02-337 "Древни брегови линии на Черно море и условия за човешко присъствие" View project DCF in Bulgaria View project

ПЪРВА АЛТЕРНАТИВНА НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ

с международно участие

6-7 октомври 2012

ЕЗОТЕРИКА И ДУХОВНОСТ — ЖИВОТ В НОВОТО ИЗМЕРЕНИЕ

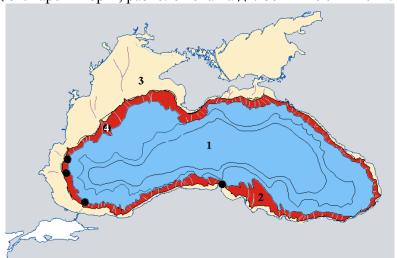
СБОРНИК С РЕЗЮМЕТА И ДОКЛАДИ

Черноморският Потоп и Варненската цивилизация

П. Димитров, Д. Димитров, В. Пейчев, Хр. Смоленов

Креативното мислене и технологичните умения се съчетават, за да родят загадъчната цивилизация в свещените земи на днешна България. Наследството, което ни е оставено от тази уникална култура, включва най-старото злато на света и най-древното системно познание. Еталонните функции на някои от нейните артефакти разкриват първичната елегантност на зараждащия се научен подход... Дали това е зората на Първата истинска цивилизация или е залез на една велика предшестваща суперкултура? Христо Смоленов, Христо Михайлов "Тайното знание на Черноморската Атлантида" (2010)

През периода 1976 – 2011 г. по време на национални и съвместни българско – руски експедиционни изследвания с НИК "Академик Орбели" и с НИК "Изследовател", българско – американски и самостоятелни експедиции с НИК "Академик" и ПОА РС8В беше открита и изследвана древна брегова линия на Черно море с възраст около 8000 - 9000 г. ВР пред българския бряг, разположена на дълбочини 90 – 120 m. (фиг. 1).

Фиг. 1. Палеогеографска схема на старите брегове на Черно море (Димитров, Димитров, 2003)

1. Море-езеро

2. До-Потопни брегове на Черно море

3. Черно море след Потопа

4. Предполагаеми селища преди Потопа

В реализацията на проекта през различно време бяха привлечени известните американски изследователи Уйлям Райън, Уолтър Питман, Роберт Балард и Марко Кулен. Те споделяха версията, че геокастрафалните събития в Черно море преди около 8000-9000 г. ВР отразяват събитията свързани с Библейския потоп (Димитров, 1988; Ryan, Pitman, 1999; Dimitrov, Dimitrov, 2004). Тази хипотеза в течение на годините се превърна в теория. Срещу нея се изправи могъща армия от опоненти. Особено ревностни в отричането на теорията за Потопа, бяха някои български, руски и украински изследователи (Yanko-Hombach, 2007). В тяхна подкрепа се обявиха учени от Канада, САЩ, Турция и Румъния, и др., които отричат основните аргументи за Потопа, а те са следните:

- ✓ Наличие на древна брегова линия на дъното на Черно море на дълбочини 90 120 m;
- ✓ Образуване на дълбоководни органогенно минерални утайки (сапропели) и рязката смяна на бракичните молюсковите съобщества със соленоводни (средиземноморски), като следствие от геокатастрофалното събитие;
- ✓ Възникването на сероводородното заразяване на басейна;
- ✓ Наличие на твърде оспорвани артефакти

В спорово – поленовите спектри на многобройни сондажи на шелфа е открит запазен полен от видовете *Cerealia – type*, *Centaurea cianus*, *Plantago lanceolata*, *Polygonum ariculare* и др., което свидетелства за началото на културно земеделие по това време.

Едно от най-важните достижения на теорията за Потопа е изключителния интерес на междунарадната научна общоност към Черно море. Само през последните 10 години са проведени повече от 30 експедиции, по темата са публикувани над 1000 научни статии и 12 монографии.

Изложените геоложки доказателства за Потопа убедително свидетелстват за изключително по своите мащаби и катастрофални последици събитие. Значителна част от сушата била погълната от бушуващите вълни. Под водата останали старите брегове, които били център на цветуща цивилизация, съществувала до Потопа. Останки от нея днес са намерени по цялото черноморско крайбрежие и са гордост за нашите археологически музеи. Варненският некропол е безспорно най-значителното и сензационно откритие на нашите археолози.

Той е открит през октомври 1972 г. при прокопаване на канал за полагане на кабел в индустриалната зона на Варна. Интересна е историята на това откритие, разказана от покойния вече Иван Иванов, който ръководил тогава разкопките: "Багеристът Райчо Маринов от квартал Аспарухово забелязал закачен за зъбите на кофата предмет. Слиза да почисти кофата и вижда, че е изровил и други предмети. Разбира, че е попаднал на археологически находки. Намерените предмети той предава на уредника на музея в Дългопол Димитър Златарски, който от своя страна алармира варненските археолози и на 3 ноември 1972 г. те са вече на обекта".

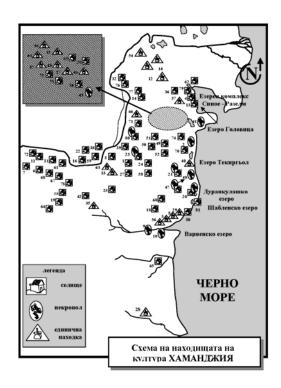
Първоначалният шок от срещата с най-старото обработено злато в света, с най-древната цивилизация, възникнала много преди тези в Месопотамия и Египет, постепенно отшумява. Предстоял къртовски труд – разкопки, класификация, анализи... Варненският некропол дава нови ценни находки за най-старата протоцивилизация. Проучена е площ от 7 500 m², на която са намерени 294 гроба с богат и разнообразен инвентар. Огромното количество златни предмети – над 3 000 броя с общо тегло над 6 kg, озадачава учените. Само в един гроб е открито повече злато, отколкото цялото количество, намерено по света от тази епоха. Намерени са и много медни, кремъчни,

каменни сечива, накити от метал, кост, минерали и черупки на средиземноморските мекотели *Dentalium и Spondilus* – всичко около 22 хиляди предмета.

Едва ли тогава, преди повече от 30 години, нашите млади учени са си представяли значението на Варненския некропол за световната историческа наука. А той е неопровержимо доказателство за съществувалата протоцивилизация по нашите земи, която се датира като допотопна. Следва да се изтъкне, че Варненският некропол не е изолиран случай на подобни находки. Един от най-ревностните защитници на тезата, че нашите земи, и по-точно черноморското крайбрежие, са били център на най-ранната цивилизация в човешката история, е проф. Хенриета Тодорова. Тя изследва праисторията на Североизточна България, ръководи археологически разкопки в районите на Шабла, Дуранкулак, Девня и други места. Резултатите от нейните проучвания са отразени в множество публикации: "Каменно-медната епоха в България", "Дуранкулак" т.1, "Новокаменна епоха в България" и др.

Ето какво казва проф. Тодорова в интервю под надслов "Черноморието е найранният център на цивилизация в човешката история": "На много хора не им се ще да повярват, но действително е така. Това личи от социалната структура от V хил. пр.Хр, която отговаря на изискванията на науката, за да бъде формирана една цивилизация, а именно: социална диференциация на населението на бедни и богати, монументална архитектура, царска власт, диференцирано производство и търговски връзки. Праисториците откриват тези елементи най-рано именно по черноморското крайбрежие през последната четвърт на V хилядолетие, т.е. по-рано от Месопотамия, по-рано от всичко, което беше влязло в съзнанието на хората като най-ранна цивилизация. Получи се така, че някъде след 1975–1976 г. противно на възприетите дотогава схващания за ранно и най-ранно ние, българите, представихме още по-ранно. Разбира се, появиха се и опоненти. Обаче разкопките, проведени на няколко много важни обекта - на Варненския енеолитен некропол и селищната могила в Дуранкулак, дадоха възможност по убедителен начин да бъде проследено образуването и развитието на тази праисторическа цивилизация." Тази култура, наречена култура "Варна", свидетелства за съществуването на типично морска цивилизация. Тя наистина не би могла да възникне без морето, с което е свързана генетично. От една страна, по крайбрежието се разполагали центрове на рудодобив и металургия на мед и злато (около днешните мини Меден рид, Росен, Сърнешко кладенче и Варна), а от друга страна, около големите административни центрове процъфтяват занаятите. Наред с обработката на злато и мед значителна роля в развитието на местното общество имали и постоянните търговски връзки в черноморския регион и със Средиземноморието. Само във Варненския некропол са намерени над 12000 черупки от Dentalium и стотици от Spondylus. По всяка вероятност става дума за най-старите домонетни форми на енеолитното общество. Старите брегове, потопени днес под вода, и бреговете на Варненските езера вероятно са били център на производството на медни и каменни сечива, златни украшения и др.

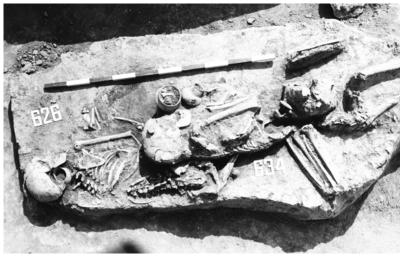
Тук са преминавали и главните пътища за търговия със северното причерноморие и другите черноморски пристанища. За това свидетелстват находките от 443 медни сечива от Карбуна, на брега на Среден Днестър, и находките от метал на брега на Волга, близо до Саратов. Подобни са и находките от Велке Рашковице в Словакия, където освен близките по форма медни сечива има и златни антропоморфни амулети, подобни на тези от Варна и другаде по българските земи. Многобройни други факти и находки дават възможност да се твърди, че значителна част от Балканския полуостров и Черноморския регион са били обхванати от единна материална и духовна култура (фиг. 2).

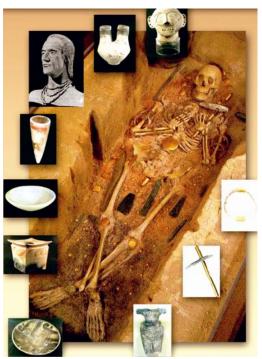
Фиг. 2. Схема на разпространение на култура Хаманджия в Добруджа (VI-V хил. пр. Хр.- автор Т. Димов).

За съжаление изследването на духовната култура през енеолита, както и през другите праисторически епохи, е затруднено от липсата на писменост, която би дала по-голяма информация за изясняване на основните култово-религиозни и битови характеристики на обществото. Почти всички изследователи са единодушни, че между Варненския и Дуранкулашкия некропол съществуват общи белези, които дават сведения за общата духовна култура през тази епоха, а разбира се, и за нивото на материалната култура, за социалното и икономическото развитие.

Вече повече от 30 години въпросите около възрастта на Дуранкулашкия (фиг. 3) и Варненския (фиг. 4) некрополи смущават нашите изследователи.

Фиг. 3. Гробове №626 и №634 от праисторическия некропол в Дуранкулак (VI-V хил. пр. Хр.- фото Т. Димов)

Фиг. 4. Изделия от злато, мед и глина (V хил.пр.Хр, култура Варна, Варненски некропол, гроб № 43 и гроб № 4)

Данните получени по сравнителния метод сочат 4600–4200 г. пр. Хр., докато конвенционалните датировки отнасят находките към 3500–3200 г. пр. Хр. За Дуранкулашкия некропол абсолютните датировки са 5270 г. пр. Хр.). Струва ни се обаче, че датировките за възрастта на Варненския некропол са значително занижени. По наши данни календарната възраст на находките от Варна следва да бъдат отнесени към VI–V хил. пр. Хр.

Възрастта на откритите досега осем потънали селища във Варненското езеро съвпада с възрастта на некропола. Те показват значителна концентрация на население по тогавашните брегове – вероятно са били групирани около голям административен култов и търговски център, за който може да се предполага, че се е намирал на тогавашните брегове на морето. Находките от злато, мед, кремък, керамика, скални сечива и други, големият им брой, начин на изработка, форма и други белези предполагат наличието на голям център за производство на изделия от мед и злато. Съгласни сме, че става дума за добре организирана общност, стояща високо над родовообщинното общество, която е била на прага на държавната формация, позната като робовладелско общество.

В духа на лансираната теория за Всемирния потоп в Черно море наличието на Варненския и Дуранкулашкия некропол е важна предпоставка за изграждането на цялостна концепция за съществуването на високоразвита цивилизация до Потопа и нейната по-късна миграция.

Дългогодишните изследвания на старите потопени брегове на Черно море и дълбоководните сапропелни утайки, които са резултат на геологическа катастрофа, позволиха да се получат данни за абсолютната възраст на събитието. От контурите на старите брегове и съпоставката им със съвременните, се вижда, че те отстоят от находищата на Варненския и Дуранкулашкия некропол на 50–70 km източно. Очевидно е, че останките върху по-голямата част от територията на съществувалата по онова време цивилизация днес се намират на шелфа погребани под дебел слой тиня. Естествено е да се приеме, че както днес, така и в миналото по-голяма част от

населението се е концентрирало покрай бреговете на моретата и океаните. Това му е осигурявало поминък, транспорт, търговски връзки и икономически разцвет.

Основният въпрос е за възрастта на събитието, довело до катастрофални последици за крайбрежието и за съдбата на съществувалата дотогава цивилизация. Многобройните абсолютни датировки, провеждани върху утайки и организмови останки по радиовъглеродния метод (¹⁴C), а те са повече от 100, показват, че Потопът е станал преди 7600 години, считано от днес. С най-висока степен на достоверност следва да се приемат анализите върху долнището на сапропелните утайки.

Върху карбонатните утайки, формирани в условията на сладководно море-езеро, залягат органогенни планктонни утайки – сапропелите. Именно на този контакт, който фиксира началото на Потопа, е определена възраст 8000–7600 години. Тя до голяма степен съвпада с датировките на праисторическата цивилизация от крайбрежието – 5270 г.пр.Хр. Близки по стойности са и определенията за абсолютна възраст по ¹⁴С върху молюскови съобщества от *Mytilus galloprovincialis и Monodacna caspia*, които проникват в Черно море след Потопа и са на възраст 8000–6800 г. На шелфа, който е бил арена на драматични събития вследствие на Потопа, определенията по ¹⁴С върху черупките на *Dreissena rostriformis distincta*, варират в границите от 11000 до 9000 години. Последните данни вероятно са завишени поради размиването на утайките на шелфа, което ни дава основание да приемем като по-достоверни за начало на Потопа определенията върху долнището на сапропелите, а именно – 8000 – 7600 г.

Вече стана дума за мащабите на събитието, наречено Потоп, и за последствията от него върху крайбрежието и съществувалата по онова време цивилизация. Пасторалната картина на спокойно плискащите се вълни и ежедневния трудов ритъм е нарушена. Върху тогавашното крайбрежие с неотразима сила се стоварва "божия гняв". През босфорския праг нахлуват океанските води. Само за едно денонощие нивото на Черно море се повишава с 10–15 сm, а брегът отстъпва към сушата с 1 km. Настъпващите вълни помитат всичко по своя път. За около месец старите брегове са изцяло потопени, а оцелялото население търси спасение навътре към сушата. Потопът продължава до изравняване на равнищата на Черно и Средиземно море, след което Черно море бавно напредва към сушата, за да получи днес съвременните си очертания.

За съжаление подводните археологически проучвания се провеждат най-вече в прибрежната част на шелфа, където се разкриват главно останки от Античността.

Съвременният шелф, както вече беше изтъкнато, е разделен на три области, които се отличават по характера на релефа и темповете на съвременна седиментация, а именно: прибрежна, централна и периферна. Прибрежната област се разполага непосредствено от брега до дълбочини 20-50 m. Именно тук с методите на подводната археология се провеждат проучвания на шивилизациите главно от римско време. Възможно е в бъдеще, с прилагането на нови методи, да се стигне до дешифриране и на по-древни цивилизации. Централната област на шелфа се отличава с изключително високи темпове на седиментация и дебелината на утайките достига до 30-40 m. Това затруднява извънредно много подводната работа на археолозите. Външната, или периферна област на шелфа, където се фиксират древните брегове на Черно море, е изключително благоприятен обект за подводни археологически работи. Тук дебелината на утайките е 10-15 cm, в някои случаи те изобщо липсват и на дъното се разкриват плажови пясъци. На сеизмоакустичните записи на периферната шелфова област се фиксират 2-3 вала, които представляват потопени дюнни образувания или брегови барове. Още в края на 80-те години на миналия век, след като бяха диагностирани старите брегове на басейна, допускахме, че именно тук са живели нашите предци. От това време са и нашите усилия за намиране на останки от древни селища в района на старите брегове на Черно море.

От времето на Потопа са изминали почти осем хилядолетия. Или иначе казано, изминали са жизнения си път около 320 поколения при средна продължителност на живота 40–50 години. Преди Потопа хората от неолита са обитавали не само днешното крайбрежие, но и онази част от дъното на морето, наречена шелф, която по онова време била суша. Тя представлявала низина, прорязвана от многобройни реки, които се вливали в тогавашното черноморско езеро. Не само благоприятните климатични условия са били фактори за културен разцвет. Този район е бил богат на полезни изкопаеми, особено на медни руди – суровина за изработка на медни сечива и златни украшения. Изследванията на металите показват, че те имат местен произход.

Далеч от арената на големите климатични трусове черноморското езеро е било оазис на благоденствието. Благоприятният климат, плодородните долини, богатите на риба езерни и речни води са били важна предпоставка за разцвета на човешката цивилизация, т.е човекът не е бил само търсач на храна, а е опитомявал животни и е облагородявал растения. Разглеждайки останките от неолитни селища и гробници по днешното крайбрежие, неволно изпадаме във възторг от строителните умения на древните майстори.

Само един поглед върху картата на култура Хаманджия най-важните неолитни и енеолитни селища е достатъчен да ни убеди в значителната концентрация на населението по нашите земи

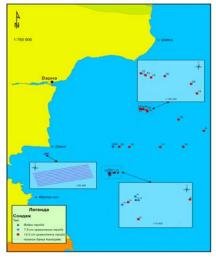
Експедиционни изследвания с НИК "Академик"

За илюстрация на изложеното ще приведем резултатите от проведените през периода 15. 06. 2009 - 24. 06. 2009 г. и 27. 06 – 03. 07. 2011 (фиг. 5, 6, 7). Обхванати са полигоните:

- Полигон "Палеопровадийска";
- Полигон "Емине";
- Полигон "Кокетрайс";

Извършени са следните видове работи:

- Сондиране с гравитационни тръби и вибросонда
- Отбор на проби за датиране на потопените брегови линии на Черно море посредством Оптично Стимулирано Луминисцентно Датиране (ОСЛД);
- Пробоотбор за спорово поленов анализ и за датиране на потопени брегови линии на Черно море посредством радиовъглероден анализ (¹⁴C);
- Изследване на физико-механичните свойства на дънните седименти;

Фиг. 5. Схема на изследователските полигони и геоложки станции - 2009 г.

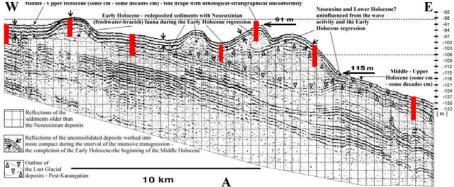

Фиг. 6. Схема на изследователските полигони и геоложки станции 2011 г.

Фиг. 7. Навигационна карта на изследователски полигони и геоложки станции 2011 г.

- Съставени са карти и разрези, които изобразяват потопени брегови валове и дюни разположени косо до паралелно на бреговата линия (фиг. 8). Тези дюни и брегови линии са били създадени следствие понижението на нивото на Черно море до $90-95\,\mathrm{m}$ под съвременното.

Фиг. 8. Фрагмент от сеизмоакустичен запис в района на старите брегове и проектни сондажи (профил н. Емине).

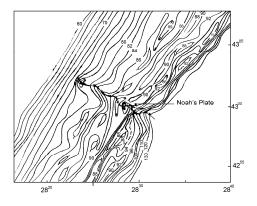
Проби от бреговите дюни бяха получени посредством сондиране с две гравитационни сонди с различен диаметър, както и с вибросонда. Получената ядка се нарязва в геоложката лаборатория на 1-метрови секции.

По време на експедициите с НИК "Академик" бяха получени 39 ядки.

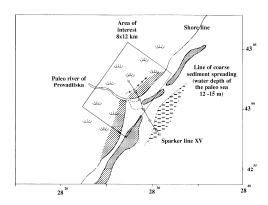
Полигон "Палеопровадийска"

Полигонът "Палеопровадийска" е разположен на периферията на шелфа и горната част на континенталния склон на дълбочини от 80 до 150 m (фиг. 9, 10) в района на древните брегове на Черно море. Обхваща подводното продължение на устието на р. Палеопровадийска фиксирано по данни от сеизмоакустични проучвания.

През юли 1985 г. тук са осъществени дълбоководни спускания с руския подводен обитаем апарат "Аргус" и са открити предполагаеми следи от човешко присъствие. По време на спускането с ПОА "Аргус" на 16 юли 1985 г. в района на дълбочина 93 m бяха открити следи от селище и некропол.

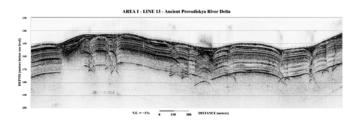

Фиг. 9. Полигон "Палеопровадийска" – батиметрична карта.

Фиг. 10. Полигон "Палеопровадийска" – схема на древните брегове. По време на съвместни българско – американски изследвания с НИК "Академик" през 2001 и 2002 г. в района беше извършена сонарна снимка и профилиране, при които успешно беше проследена палеодолината на р. Провадийска (фиг. 9, 10, 11). В резултат на сонарната снимка са открити 5 аномални обекта, разположени на дълбочини 90 – 170 m, които ще бъдат обект на диагностика с ПОА "PC-8".

През юни 2009 г. с НИК "Академик" на полигона бяха извършени ехолотни и акустични изследвания върху древните акумулативни образувания (валове и дюни). Прокарани са 17 броя сондажи с цел изучаването на дълбоководните и шелфовите утайки за определяне на химичния състав, спорово – поленови спектри, изтопни и радиовъглеродни анализи. Подготвени са литоложки колонки, които характеризират отделните фациални разновидности.

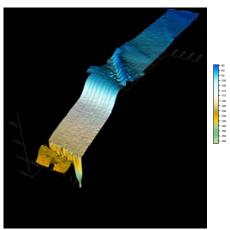

Фиг. 11. Полигон "Палеопровадийска" - газови фонтани на дъното. (Българско-Американска експедиция, м. август 2001 г.)

Полигон "Емине"

Полигон Емине е разположен срещу едноименния нос по профил запад – изток на дълбочини от 70 до 1500 m (фиг. 12). Профилът се характеризира с ярко изразена древна брегова линия със серия от брегови валове и дюнни образувания. Целта на изследването беше да се изясни релефа на дъното и да се получат сондажни колонки от плажовите пясъци на акумулативните валове и дюни. Получените ехолотни и сонарни записи свидетелстват за сложна конфигурация на древните брегове на Черно море. В резултат на обработка със софтуер "Sonar Pro 11" беше създадена триизмерна блок – диаграма на древните валове и дюни (фиг. 12).

Общо на полигона са прокарани 10 броя сондажи с помощта на гравитачни тръби. Седиментите в тези сондажите са силно уплътнени и примесени със съвременна молюскова фауна. Изключение прави единствено сондаж 27, който попадна в плажови пясъци и е обект на специализирани изследвания.

Фиг. 12. Триизмерна блок – диаграма на древните брегове (полигон "Емине", НИК "Академик 2009").

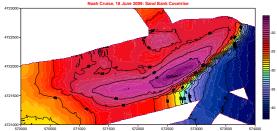
Полигон "Кокетрайс"

Първоначално интересът към банката се определя преди всичко от огромните обеми пясъчен материал. Детайлните изследвания върху генезиса на пясъчното тяло, проведени през юни 2009 г ни дадоха основание да приемем, че банката е формирана в хода на холоценската трансгресия около вероятно неолитно селище.

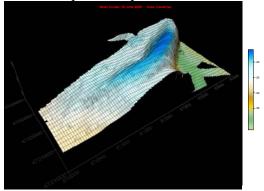
Пясъчна банка Кокетрайс се намира в североизточната част на акваторията на големия Бургаски залив и отстои на 5,5 km южно от нос Емине и на 15 km източно от Несебърския полуостров (фиг. 13, 14). В литературата плитчината е получила известност като банка, но в случая става дума за подводна пясъчна коса. Открита е през 1887 г. от английския хидрографски кораб "Кокетрайс", откъдето е получила наименованието си. През 1887 г. пясъчното тяло е отбелязано като опасно за корабоплаването (минимална дълбочина 9 сажена) и оттогава фигурира във всички карти и лоции. През 1962 г. Хидрографна служба на ВМФ извършва промер и дънно тралене, като отбелязва минимална дълбочина 16,2 m. Системните изследвания върху геоложкия строеж на банката датират от 1975 г., когато специалисти от Геологическия институт на БАН и Комитета по геология провеждат геоложко опробване. По 9 профила са взети 35 геоложки станции, 9 броя технологични проби и е съставена литоложка карта. Изчислени са ориентировъчни запаси от пясъци.

През периода 1980 - 2009 г. специалисти от Института по океанология при БАН, гр. Варна с научно — изследователските кораби "Изследовател" и "Академик"

провеждат задълбочени изследвания върху релефа, геоложкия строеж и генезиса на банката. Извършен е детайлен промер по мрежа 150x150 m, геоложко опробване с ударни тръби и дъночерпатели, драгиране, огледи от водолази и хидрофизични измервания.

Фиг. 13. Батиметрична карта на банка "Кокетрайс".

Фиг. 14. 3-D карта на банка "Кокетрайс".

Проведените през м. юни 2009 г. комплексни експедиционни изследвания на банка Кокетрайс позволиха да се получи пълна картина на релефа, геоложкия строеж и произхода на пясъчното тяло.

През 1980 г. в интервала 28,40 - 28,50 m беше взета проба от *Mytilus galloproincialis* за радиовъглероден анализ, която показа възраст около 8 хил. год.

Равнището на Черно море, което по това време "подпира" теригенния вток от р. Хаджийска, в резултат на което започва формиране на пясъчни коси. Като допълнителен стимул за образуване на ядрото на банката вероятно е послужило и древно неолитно селище.

Проведените комплексни изследвания върху релефа, геоложкия строеж и генезиса на банка Кокетрайс позволяват да се направят следните изводи:

- ✓ Пясъчната банка Кокетрайс представлява система от реликтови пясъчни коси, формирани поетапно в хода на холоценската трансгресия.
- ✓ Подхранването с теригенен материал се е извършвало главно от алувия на р. Хаджийска и частично от отлагането на материала от разтоварването на надлъжно бреговия наносен поток.
- ✓ Хидродинамичните изследвания показват високи скорости на надлъжно бреговия поток (до 35 cm/s), което води до акумулация, размиване и преформиране на пясъчното тяло.

В заключение следва да се изтъкне, че пясъчното тяло е формирано след геокатастрофалните събития довели до намирането на морското ниво на 40 m под съвременното.

В резултат на проведените проучвания пясъчна банка Кокетрайс беше обявена от МОСВ за защитена местност с цел съхраняване на богатите дънни биоценози и погребаното културно – историческо наследство.

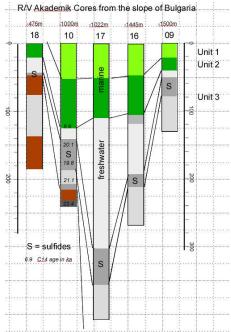
Пробоотбор за спорово-поленов анализ и датиране на потопени брегови линии на Черно море чрез радиовъглероден анализ.

Първите определения на възрастта по 14 С са извършени чрез извличане на $C_{\rm opr.}$ от черупки на черноморска молюскова фауна и $C_{\rm opr.}$ извлечено от утайки в лабораториите на Института по океанология в Москва и Уудсхолския океанографски институт. Досега са извършени повече от 200 абсолютни датировки, които датират катастрофата в интервала 7,5-9 хил. години BP.

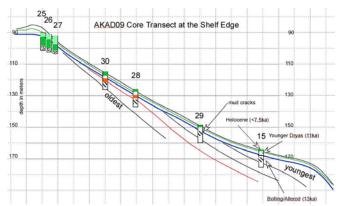
Особен интерес представляват резултатите от ¹⁴С, извършени в лабораторията "Маклийн" от Глен Джоунс. Той заложи на новите криогенно – вакуумни методи, които позволяват да се датират 4 хил. проби годишно. Благодарение на разработения от него масспектрометричен ускорител (МСУ), който измерва съотношението устойчив ¹²С към неустойчив ¹⁴С, които се съдържат в пробата. В МСУ въглеродните атоми на пробата се превръщат в плазма. Лишени от електроните си, ядрата им се ускоряват в тунел от 2,5 млн. волта ток, докато достигнат скорост 30 000 km/s. Мощни магнити, настроени на атомни маси 12 и 14 насочват потока към свръхчувствителни детектори, които отчитат тяхната наличност в двете ядра. Този метод позволява да се изследват малки количества проби (до 0,1 mg) за съвсем кратко време. МСУ позволи да се повиши значително точността на метода, както и неговата производителност.

Лабораторията "Маклийн" обработва проби за радиовъглероден анализ ¹⁴С взети по време на експедицията Академик 2009. Пробите са взети под ръководството на проф. Уилям Райън. Съдържащите въглерод черупки от *Dreissena* ще бъдат почистени със серия от киселинни промивки, за да е сигурно, че няма никакво органично съдържание, което да изопачи датировките. След това черупките ще бъдат стрити на прах. Тази прах ще премине серия от химични процеси, които да отделят въглерода от пробата. След това въглеродът от пробата ще бъде поставен в ускорителен масспектрометър. Радиовъглеродната датировка се извършва чрез получаване на отношението между ¹²С и ¹⁴С.

Първите резултати получени от радиовъглеродни датировки на Core-10 дадоха възможност да бъде изработен дълбоководен разрез на утайките. Убедително са отделени пресноводни (новоевксински) и морски (холоценски) утайки (фиг. 15, 16).

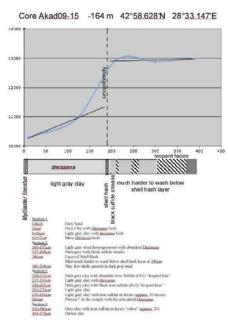
Фиг. 15. Геоложки разрез по данни от 14 С (НИК "Академик" 2009).

Фиг. 16. Обобщен геоложки разрез на шелфа и континенталния склон по данни от 14 С (НИК "Академик" 2009).

Очевидно е, че се наблюдава ерозионна повърхност по горната граница на слой III (новоевксин), която свидетелства за значителен размив, в рамките на който се наблюдава и стратиграфски хиатус.

Особен интерес предизвикаха резултатите от радиовъглеродните датировки на Core-15 (фиг. 17), откъдето са взети 5 проби. В повърхностния слой 0 – 9 ст с морска фауна представена от *Mytiluster lineatus*, *Mytilus galloprovincialis* и *Cardium edule*. Анализът по ¹⁴С извършен върху черупка от *Mytiluster lineatus* показа възраст от 6800 год., докато анализът върху черупки от *Dreissena polymorpha* показва 8600 год. Вероятно повърхностната граница е размивна и отразява катастрофалните събития (фиг. 12). Графиката на фиг. 17 показва абсолютната възраст, като на оста х е нанесена дължината на сондажната ядка, а на оста у е нанесена възрастта на басейна в хил. години. Инвазията на морски води е настъпила през късния дриас, когато равнището на езерото е било – 120 т. Именно тогава в езерото нахлуват средиземноморски води. В потвърждение в това бяха получени уникални резултати, които убедително потвърждават теорията за потопа.

Фиг. 17. Графика на радиовъглеродни датировки по сондаж 15 (некоригирани).

По време на експедицията с НИК "Академик" през юли 2011 г. в сондаж №19 разположен на дюнни оброзования на древните брегове на дълбочина 85 m бяха

разкрити континентална глина с корени от растения, на 60 cm под дъното. Възрастта на двусантиметровата находка определена по 14 С (фиг. 20.6) извършен в лабораторията на Колумбийския университет възлиза на 11400 г. ВР. Това на практика означава, че преди близо $12\,000$ г. на това място е имало суша покрита с растителност. Същевременно датировката на миди (*Cardium edule*) взети над глината (интервал 55-60 cm) показват възраст от 8740 г. По този начин категорично се установява, че сушата е била залята с морска вода.

В резултат на проведените експедиционни изследвания с НИК "Академик" и извършващите се анализи за $^{14}{\rm C}$ и ОСЛД в американски лаборатории са получени следните по-важни резултати:

- Потвърдено е съществуването на древна брегова линия на черноморския басейн, разположена на съвременни дълбочини 90-120 m;
- Изяснен е релефът и характерът на древните брегови форми (валове, дюни), посредством ехолотна и сонарна снимка. Определени са обекти за проучване с подводен обитаем апарат РС-8 и дълбоководни водолазни спускания.
- Установено е, че преди около 12000 г. днешния шелф е представлял суша, която е била залята преди 8740 г. от средиземноморски води.
- В района на древните брегове са съществували благоприятни условия за човешко присъствие

Потопът в Черно море и миграцията на коренното население

Известно е, че потомците на първите хора тръгват от Източна Африка и постепенно заселват цялата земя – в Европа проникват преди 40000 г. през Мала Азия и Балканския полуостров. Кроманьонският човек (Homo sapiens fossilis), който почти не се различавал от съвременния, измества и унищожава неандерталския човек (Homo neanderthalensis). Последните неандерталци, които се намирали на по – ниско ниво на социална организация са живели до преди 26 – 28000 г. на територията на днешни Южна Испания и Южна Португалия.

Преди около 30000 г. започва последният ледников период Вюрм III, чийто максимум е преди 18000 г., а преди 10000 г. ледниците започват да се топят и се повишава нивото на Световния океан. Черно море по това време е представлявало сладководно езеро с ниво на 90 - 120 m под съвременното, за което съдим от съхранените древни брегови линии на тази дълбочина. На мястото на Босфора е протичала река, която се вливала в морето. Анализът на цветния прашец (поленовите спектри), попаднал в черноморските утайки показва, че на границата плейстоцен холоцен преди 10000 г. климатът се затопля – дотогава преобладава полен от степни треви и бор, а след това се появява полен от широколистни дървета. В седиментационния процес обаче не настава промяна – чак до границата долен – среден холоцен в дълбоководието се утаяват езерни карбонатни утайки (тип зеекрайде, единица III), което доказва, че Черно море е било сладководно езеро. Преди около 8000 - 9000 г. съгласно хипотезата на българския професор Петко Димитров и на американските професори Уйлям Райън и Уолтър Питман настъпва геокатастрофа – Босфорският праг се скъсва и солени средиземноморски води като водопад нахлуват в Черно море: започва Всемирният Потоп. По изчисления на изследователи от Института по океанология морското ниво се е покачило от 120 на 35 m под съвременното, нахлули са води с общ обем 31000 km^3 и е залята равнинна територия с площ 49000 km^2 . Потопът е продължил няколко години.

На морското дъно вече се отлагат сапропелни тини (единица II), съставени от планктонни организми с високо съдържание на органичен въглерод, достигащо до 18 –

20 %. Сапропелните тини са свидетелство за масово измиране на организми, поради промяна в солеността на морската вода. Над тях залягат съвременни наслаги – висококарбонатни коколитофоридови тини (единица I), изградени главно от фитопланктон. По време на съвместна българо – американска експедиция, проведена през лятото на 2006 г. бяха взети 13 проби от сондаж №5, разположен на дълбочина на морето 1000 m за радиовъглеродно определяне на възрастта на утайките. За единица I, коколитофоридови тини бяха получени възрасти 1060 – 3150 г.; за единица II, сапропелни тини – 6420 – 6910 г. и за единица III, езерни карбонатни утайки – 8650 – 9170 г. Потопът е протекъл на границата между единици II и III, т.е. границата плейстоцен – холоцен.

Какво се е случило с жителите на потопените крайбрежни равнини, които по това време са били създали център на развита цивилизация, за която съдим от Дуранкулашкия и Варненския некрополи с най – старото обработено злато в света и не е ли бил потопът момент на пасионарен тласък съгласно теорията на Лев Гумильов за етногенезиса?

Според нас една част от местното население остава на Балканския полуостров, а друга част мигрира през Мала Азия в Месопотамия, отнасяйки спомена за "Морето на смъртта" (Черно море) и създавайки легендата за Потопа. Тя е написана около $1000~\rm f$. пр. Хр. на иврит и е широко известна от първата книга на Мойсеевото Петокнижие (Ветхия завет) – "Битие", гл. 6-9.

На 3.XII.1872 г. сътрудникът на Британския музей Джордж Смит оповестява пред Дружеството по библейска археология в Лондон разчетения от него върху глинени плочки от библиотеката на цар Ашурбанипал в Ниневия "Епос за Гилгамеш". Епосът е бил написан на акадски език (един от семитските езици) и е представлявал препис на по – стар оригинал от времето на цар Саргон, датиран на 1750 г. пр. Хр. В епоса се разказва за потопа, но в по – разширена версия, отколкото в Библията. Библейският Ной се среща под две имена: Утнапищи и Атрахазис. Героят Гилгамеш съобщава, че неговата родина е далеч на северозапад. На вавилонска карта върху глинена плочка от VI в. пр. Хр. със стрелка, сочеща на северозапад от Месопотамия е указана родината на прадедите.

Впоследствие са открити още по – стари версии на легендата за потопа на шумерски (несемитски) език. Най – старата е върху глинени плочки от Нипур (2478 – 2441 г. пр. Хр.), град в Шумер, владян от кутиите. На шумерски език Ной е представен с името Зиудзуду (Зиусудра).

Кои са кутиите и кой е Зиудзуду? Д-р Явор Шопов идентифицира кутиите с народа кути (кутигури, кутригури) – един от основните племенни съюзи на българите. Наставката –гури означава народ, кути е индоарийска форма на думата "куче", а кутта на хинди също означава "куче". Вероятно се касае за древен народ с тотем куче.

Милош Сидоров идентифицира името на Зиудзуду с това на митичния родоначалник на българите Зиези, който е записан в Анонимния латински хронограф от 354 г., където се изброяват синовете на Ноевия син Сим - Ким, основатели на народи: "Ziezi ex quo vulgares" – "Зиези, от когото са (произлезли) българите".

Интерес представлява и вавилонското предание за потопа, съхранено в трудовете на халдейския жрец Берос от III в. пр. Хр. и достигнало до нас във фрагменти на гръцки език. В него библейският Ной е представен като десетият цар на Вавилон под името Ксисутрус. Явно Ксисутрус е гръцкото произношение на Зиусудра (Зиудзуду), т. е. на Зиези.

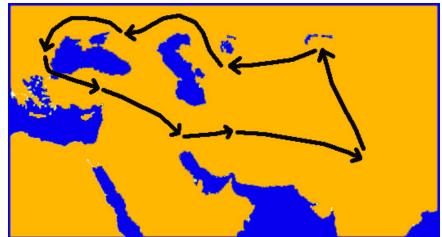
От Кутия в Месопотамия кутите (древните българи?) мигрират на изток към иранското плато Ариана, откъдето в състава на ведическите арийци около 1500 г. пр. Хр. нахлуват в днешен Пакистан и Северна Индия (Shopov et al., 2009). От XII в. пр.

Хр. там съществуват писмени сведения за династия Балхара и държава Балхара, наричана Булгхар от персите и Бактрия от елините. Бактрия е описана от Страбон като "перлата на Ариана" и е обхващала части от днешен Пакистан, Узбекистан и Северен Афганистан. В 529 г. пр. Хр. Бактрия е завладяна от персите. След похода на Александър Велики Бактрия се преобразува в Гръко – Бактрийско царство (306 – 140 г. пр. Хр.).

В индоарийската традиция оцелелият от потопа Ной се нарича Ману. Съгласно "Риг Веда" Бригу е основател на род свещенници, а Ману е неговият баща. Според чудесната идея на д- р Петър Добрев Бригу е всъщност Бългу, тъй като в санскрит и в други древни индоевропейски езици вместо "л" се е произнасял звук, среден между "л" и "р". Например вълк на санскрит е врика, дълъг – дрику и т. н. Според Херодот бригите (българите) са най – старият народ на земята – сведение, което той е почерпил от египетските жреци. Забележителни са прозренията на Георги Раковски, който вероятно използвайки неизвестни за нас извори пише: "Български пръв законодавец е бил в Индия Ману, кога закони са си пренесли българи в преселение си оттам в Европа" и още: "... защо ние сме първите и най – стари жители на Европа и най – чистите потомци на ариите... кои са били зели онова направление еще от хиндустанското си преселение от бабилонските страни, дето се задържаха много време".

През I в. пр. Хр. – II в. сл. Хр. българите са в състава на Кушанската империя в Пакистан и Северна Индия (куше е индоарийски вариант на думата "куче"). След разпадането на империята те мигрират на запад през Памир, Хиндукуш, езерото Балхаш (Бългхаш), Бухара (Бългхара) покрай Аралско море и в 165 г. според "Именника на българските канове" (кан=канас ювиги=княз), съставен от самите тях, между Черно и Каспийско море кан Авитохол основава държава, отбелязана от летописците като "Стара Велика България".

Синовете на петия кан на Стара Велика България Кубрат основават редица нови държави: кан Котраг – Волжка България, съществувала до края на XVI в.; кан Кубер – държава в Панония и впоследствие около гр. Битоля (Македония); кан Алцек – в Италия; кан Аспарух – в Дунавска България – Малка Скития (Добруджа) и Мизия (фиг. 18).

Фиг. 18. Пътят на българите – 5568 г. пр. Хр. – 681 г. сл. Хр. (Пейчев, 2007).

На фиг. 19 е показано разселването на индоевропейците след Потопа в Черно море.

Фиг. 19. Разселване на индоевропейците след Потопа в Черно море (по Уйлям Райън).

References:

- Димитров Д. 2010. Геология и нетрадиционни ресурси на Черно море. Издателство "Онгъл", Варна. ISBN 978-954-8279-25-3. 269 с., https://doi.org/10.13140/RG.2.2.10565.55522
- Димитров П., 1988. Далеч от брегове и фарватери. Варна. Изд. "Галактика". Библиотека "Нептун", 161 с., https://doi.org/10.13140/RG.2.2.19449.36965
- Димитров, П., Д. Димитров, 2003. Черно море, потопът и древните митове. "Славена", Варна, 91 с., https://doi.org/10.13140/RG.2.2.27133.05609
- Димитров П., Д. Димитров, В. Пейчев, К. Славова, Хр. Смоленов, Хр. Михайлов, К. Щерев, А. Василев. 2011. Древни брегови линии на Черно море и условия за човешко присъствие експедиции "Ной 2009" и "Ной 2011", Известия на Съюза на учените Варна, серия Културното наследство на Варна, 3-18.
- Пейчев В. 2007. Миграция на населението от Западното Черноморие след Потопа. Морски свят, Варна, бр. 11.
- Пейчев В., Д. Димитров. 2012. Океанология. Варна. Изд. Онгъл. <u>ISBN 978-954-8279-82-6.</u> 476 с., https://doi.org/10.13140/RG.2.2.29020.49280
- Шопов, Я., П. Димитров, Д. Димитров, Б. Шкодров. 2011. Българската държавност и пренасянето и в Европа (ПОТОПЪТ най-стари писмени свидетелства и миграциите на българите). АВИ-ТОХОЛ, кн. 32, 69 89
- Ryan, W., W. Pitman, 1998. Noah's Flood, SIMON&SHUSTER, New York, 319
- Shopov Y.Y., T. Yalamov, P. Dimitrov, D. Dimitrov, B. Shkodrov. 2009. Initiation of the migration of Vedic Aryans to India by a catastrophic flooding of the fresh water Black Sea by Mediterranean Sea during the Holocene. 3rd LIMPACS (IGBP, PAGES): HOLOCNE LAKE RECORDS. 5 8 March, 2009, Panjab University, Chandigarh, India. p 126 127.
- Yanko-Hombach, V.; Gilbert, A. S.; Panin, N.; Dolukhanov. E. 2007. The Black Sea Flood Question: Changes in Coastline, Climate and Human Settlement. Springer. 971 p. ISBN 978-1-4020-4774-9, https://doi.org/10.1007/978-1-4020-5302-3